

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 februarie 2017

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
TIMOFTI Vladimir
TOMA Nadejda
ALERGUȘ Constantin

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Grigorița Mihai XXXXX, *născut la XX.XX.XX., originar și domiciliat în mun. XXXXXXX, str. X. XXXXXXX nr. X.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.10.2014 – 22.01.2016;

Instanța de apel: 22.02.2016 – 11.11.2016;

Instanța de recurs: 27.12.2016 – 07.02.2017.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2016, Grigorița M. a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Grigorița M. a fost învinuit de faptul că la 18 septembrie 2014, aproximativ la orele 17:00, aflându-se pe str. Tăbăcăria Veche, mun. Chișinău, fără acordul stăpânului domiciliului nr. 34, de pe aceeași stradă - Meaun I., fiind conștient de caracterul ilegal al pătrunderii în domiciliul acestuia, a pătruns în curtea casei nominalizate aplicând violență fizică față de Goluța R., manifestată prin aplicarea loviturilor cu

mîinile și picioarele în regiunea corpului, cauzându-i astfel ultimului leziuni corporale și dureri fizice, după care a părăsit locul infracțiunii.

În drept, organul de urmărire penală a reținut faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, violarea de domiciliu, adică *pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale, săvârșită cu aplicarea violenței sau amenințarea aplicării acesteia.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea totală a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Grigorița M. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că prima instanță ilegal a concluzionat că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal.

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate, „accesul era permis doar lucrătorilor și persoanelor care locuiesc acolo, deoarece imobilul este proprietate privată”, iar inculpatul Grigoriță Mihai nu era nici lucrător al croitoriei și nici nu locuia în imobilul respectiv.

Pătrunderea lui Grigorița M., nu a fost săvârșită din motivele enumerate la alin. (2) art. 29 din Constituție, dar cu intenție directă de răzbunare, după cum s-a stabilit în cadrul cercetării judecătorești, în privința acțiunilor anterioare ale martorului Goluța R.. Or, valorificarea de către o persoană a drepturilor sale trebuie să se facă prin folosirea căilor legale, nu făcându-și dreptate singur și încălcând drepturile garantate de lege ale altor persoane.

De asemenea, apelantul a menționat că prima instanță greșit a apreciat ca fiind critice declarațiile martorului Goluța Ruslan din motiv că este cumătru cu partea vătămată, ori declarațiile acestuia în partea ce ține de pătrunderea ilegală a inculpatului Grigorița M. și aplicarea violenței nu sunt infirmate de către inculpatul Grigorița M., ultimul recunoscând faptul pătrunderii pe teritoriul de pe str. Tăbăcăria Veche 34, mun. Chișinău, și aplicarea violenței asupra martorului Goluța R..

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia Grigorița M. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 160 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 3 200 lei.

5. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței contestate instanța de apel dând o nouă apreciere probelor administrate la faza urmăririi penale, a constatat că Grigorița M. la 18 septembrie 2014, aproximativ la orele 17:00, aflându-se pe str. Tăbăcăria Veche, mun. Chișinău, fără acordul stăpânului domiciliului nr. 34, de pe aceeași stradă - Meaun I., fiind conștient de caracterul ilegal al pătrunderii în domiciliul acestuia, a pătruns în curtea casei nominalizate, după care a părăsit locul infracțiunii.

Astfel, probele administrate la cauză confirmă faptul că inculpatul Grigorița M. a comis infracțiunea prevăzută la art. 179 alin. (1) Cod penal, și nu precum a fost învinuit prin rechizitoriul de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal.

Instanța de apel nu a acceptat concluzia instanței de fond privind achitarea inculpatului precum că, pătrunderea lui Grigorița M. în curtea imobilului situat în mun. Chișinău, str. Tăbăcăria Veche, 34 s-a realizat cu drept, accesul nefiind restricționat, putând intra oricine.

Or, potrivit declarațiilor părții vătămate Meaun I., accesul este permis doar lucrătorilor și persoanelor care locuiesc acolo, deoarece imobilul este proprietate privată, iar inculpatul Grigorița M. nici nu era lucrător al croitoriei și nici nu locuia în imobilul respectiv, domiciliul respectiv fiind unul îngrădit, iar accesul se efectua printr-o poartă care seara este încuiată cu acordul ei.

Totodată, instanța de apel, a reținut afirmația apelantului, precum că este nefondată concluzia instanței precum că, accesul în curtea imobilului din str. Tăbăcăria Veche, 34 mun. Chișinău, nu este restricționat din motivele că „nu persistă careva atenționări cine poate intra și cine nu poate intra, or, inviolabilitatea domiciliului constituie un principiu garantat de lege și recunoscut care nu necesită careva înștiințări despre restricții sau, la ce a făcut referință prima instanță, indicând că reieșind din declarațiile părții vătămate Meaun I. nu s-a atestata existența a vreunui panou ce ar atenționa asupra faptului restricționării accesului.

Or, faptul pătrunderii inculpatului Grigorița M. pe teritoriul domiciliului de pe str. Tăbăcăria Veche 34 mun. Chișinău a fost recunoscut chiar de inculpat.

De asemenea, s-a menționat că prima instanță greșit a pus la baza sentinței concluzia că partea vătămată nu locuiește pe adresa indicată, ori din declarațiile părții vătămate Meaun I., aceasta a menționat că în imobilul de pe str. Tăbăcăria Veche, 34 se efectuează reparații, la momentul comiterii infracțiunii domiciliu pe str. Ismail, 63 mun. Chișinău, însă aceste fapt nu exclude imobilul de pe str. Tăbăcăria Veche 34, din regimul de proprietate privată.

În continuare, instanța de apel a menționat că consideră necesar de exclus din învinuirea lui Grigorița M. agravanta - cu aplicarea violenței or, varianta agravată a violării de domiciliu presupune săvârșirea acestei infracțiuni cu aplicarea violenței sau cu aplicarea ei.

În sensul dat, constatându-se că inculpatul Grigorița M. a aplicat lui Goluța R. lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea corpului, însă inculpatul Grigorița M. nu pentru a pătrunde ilegal în imobilul de pe str. Tăbăcăria Veche 34 mun. Chișinău, și respectiv, nu a săvârșit infracțiunea de violarea de domiciliu cu aplicarea violenței, dar loviturile au fost aplicate lui Goluța R. ulterior pătrunderii ilegal în imobilul de pe str. Tăbăcăria Veche 34 mun. Chișinău, când inculpatul intrând în curtea casei a vrut să clarifice cu Goluța R. motivul injuriei soției inculpatului, fapt confirmat de martorul Goluța R.

Tot aici, s-a indicat că reieșind din declarațiile inculpatului Grigorița M. rezultă că, a intrat pe teritoriul de pe str. Tăbăcăria Veche 34 mun. Chișinău, cu scopul de a discuta cu Goluța R., însă ultimul i-a înjurat soția, fapt ce a dus la apariția conflictului.

6. Ne fiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul invocă că instanța de apel a apreciat în mod eronat circumstanțele infracțiunii comise, a interpretat eronat dispozițiile legale și de asemenea în mod eronat a apreciat probele administrate de către acuzarea de stat, ceea ce a dus la recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 179 alin. (1) Cod penal.

În aceste circumstanțe, recurentul conchide că decizia instanței de apel este pasibilă casării, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, din ce reiese că, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Mai mult ca atât, acuzarea consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra modului, mecanismului și scopului acelei violențe aplicate de către Grigorița M. în privința martorului Goluța R., fapt în temeiul căruia se concluzionează că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

În cazul dat, acuzatorul indică că instanța de apel, a acționat în derogare de la prevederile procesual – penale, precum și nu s-a condus de recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12.12.20105 cu privire la practica judecătorească a cauzelor penale în ordine de apel, conform căreia nerespectarea acestor cerințe ale legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei pronunțate.

Așadar, recurentul menționează că faptul existenței violenței a fost confirmat atât prin declarațiile părții vătămate Meaun I., cât și prin declarațiile martorilor Goluța R. și Neamțu A.

Astfel, acuzarea consideră că instanța de apel, atât în partea ce ține de scopul urmărit de către inculpatul Grigorița M., cât și modul în care a acționat, a omis a aprecia următoarele circumstanțe:

- prin probele cercetate s-a dovedit că în privința lui Goluța R. a fost aplicată acea violență fizică indicată în actul de învinuire, fapt confirmat și prin declarațiile martorilor audiați;
- inculpatul Grigorița M. avea temei de a se răzbuna pe Goluța R., fapt pentru care și s-a deplasat la domiciliul indicat, aceasta fiind confirmat chiar și de către martorul Neamțu A. care a fost rugat de către inculpat să fie dus în acel loc;
- că violența în privința lui Goluța R. a fost aplicată în curtea imobilului violat, inculpatul încerca să îl scoată pe martor în afara imobilului însă nu i-a reușit.

Prin urmare, în situația în care Grigorița M. a urmărit scopul a se răzbuna pe martorul Goluța R. dânsul anume cu acest scop a pătruns în domiciliul părții vătămate Meaun I. fără acord, și anume în procesul săvârșirii acestei infracțiuni și cu scopul realizării intențiilor sale criminale a și aplicat acea violență prevăzută în dispoziția art. 179 al. (2) Cod penal.

În concluzie, se indică că instanța de apel neîntemeiat a exclus din învinuirea înaintată inculpatului agravantă, săvârșită cu aplicarea violenței sau amenințarea aplicării ei.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe temeiurile prevăzute la pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate de recurent în recurs.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Conform art.424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limita temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală și formulate în cererea de recurs.

Instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără, însă, a agrava situația condamnatului.

Așadar, analizând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a adoptat o decizie neîntemeiată și greșit a stabilit că în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, nefiind constatate elementele constitutive ale infracțiunii în acțiunile inculpatului.

Sub acest aspect, se rețin ca fiind juste și întemeiate aprecierile primei instanțe referitor la absența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, în acțiunile întreprinse de către Grigorița M.

În sensul dat, prima instanță corect a statuat că în speța supusă judecării nu a fost demonstrat faptul pătrunderii sau rămânerii ilegale fără consimțământul victimei în domiciliul acesteia, iar săvârșirea unei altercații pe un teritoriu privat, în care accesul nu era restricționat, nu poate fi considerată drept o violare de domiciliu.

Tot aici, se face referință la faptul că prima instanță just a indicat că lipsa consimțământului proprietarului (sau a titularului unui drept real) nu este întotdeauna relevantă și nu poate fi pusă la baza calificării unei fapte conform art. 179 Cod penal. Nu întotdeauna aceeași persoană cumulează calitățile de titular al dreptului la inviolabilitatea domiciliului și de titular al dreptului de proprietate asupra imobilului aferent aceluși domiciliu.

Astfel, că respectarea inviolabilității domiciliului nu este condiționată de existența unui drept de proprietate (sau al unui alt drept real) asupra imobilului ales ca domiciliu.

Noțiunea de domiciliu, în sensul art. 179 Cod penal, implică nu ideea de imobil, luat în considerație în materialitatea sa, ci ideea de loc în care o persoană își desfășoară viața personală.

Reieșind din expunerile punctate supra, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel eronat a perceput noțiunea de domiciliu, deoarece imobilul în care își desfășoară activitatea un atelier de croitorie nu poate fi considerat drept domiciliul unei persoane.

Mai mult ca atât, prima instanță corect a stabilit că în atelierul de croitorie activau 8-10 persoane angajate, iar accesul către imobilul menționat nu era restricționat, deci în curtea

acestuia putea intra și ieși oricine, fapt ce a fost confirmat prin declarațiile părții vătămate depuse în cadrul ședinței de judecată.

Pe lângă faptul că nu a fost constatat de către prima instanță obiectul infracțiunii, ca elemente al componenței de infracțiune, nu a fost stabilită nici latura obiectivă a componenței de infracțiune prevăzută la art. 179 Cod penal, în acțiunile inculpatului.

Latura obiectivă a infracțiunii de violare de domiciliu include fapta prejudiciabilă care ia forma acțiunii sau inacțiunii. Această acțiune sau inacțiune se prezintă sub oricare din următoarele modalități, realizate în raport cu domiciliul: 1) pătrunderea ilegală, fără consimțământul victimei; 2) rămânerea ilegală, fără consimțământul victimei; 3) refuzul părăsirii, la cererea victimei; 4) perchezițiile și cercetările ilegale.

La caz, în sarcina inculpatului prin actul de învinuire s-a reținut pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia cu aplicarea violenței.

Din sensul art. 179 Cod penal, rezultă că pătrunderea trebuie să aibă loc fără drept, adică abuziv, fără nicio justificare legală și fără consimțământul persoanei care folosește locuința.

Însă, după cum s-a menționat și anterior Grigorița M. nu a întimpinat vreun impediment la intrarea în curtea imobilului ce aparține lui Meaun I., dat fiind faptul că cunoștea cu certitudine că soția sa activa în cadrul atelierului de croitorie.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, prima instanță corect a constatat că acțiunile inculpatului nu pot fi încadrate în baza art. 179 Cod penal, deoarece la caz lipsește caracterul ilegal și abuziv a acțiunilor ultimului, așa cum prevede dispoziția normei incriminate.

De asemenea, se punctează că prima instanță corect a stabilit faptul că inculpatul a acționat astfel, deoarece a dorit să clarifice o situație de conflict apărută între soția sa și colegul acesteia, ambii fiind lucrători ai atelierului de croitorie, fără a conștientiza că atelierul dat, face parte din domiciliul părții vătămate.

Mai mult ca atât, Grigorița M. nici nu cunoștea despre faptul că în imobilul în care activa soția sa, locuiește proprietara acestuia, respectiv prima instanță just a reținut ca fiind veridice afirmațiile martorilor Grigorița V. și Contruța E., potrivit cărora partea vătămată nu locuiește în imobilul menționat supra, acesta este doar un atelier de croitorie, dar are domiciliul în mun. Chișinău, str. Ismail 63.

Astfel, se indică că în cazul dat, în acțiunile inculpatului lipsește un semn obligatoriu al laturii subiective, și anume vinovăția.

În continuare, Colegiul penal lărgit punctează că instanța de apel a adoptat o decizie neîntemeiată și nemotivată, bazată doar pe presupuneri, deoarece prin probele administrate pe cauza penală dată nu demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei incriminate.

Prin urmare, se consideră că instanța de apel neobiectiv a cercetat și apreciat probele administrate de către organul de urmărire, ajungând la concluzia greșită de a casa sentința de achitare adoptată în privința lui Grigorița M. de către prima instanță.

În concluzie la expunerile punctate supra, Colegiul penal lărgit consideră că alegațiile procurorului în vedere susținerii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu și-au găsit confirmare, însă, va admite recursul declarat din alte motive, enunțând

următoarele considerente.

Reieșind din dispoziția art. 1 al Legii cu privire la Procuratură din 25.12.2008, unde este reglementat că procurorul apără interesele generale ale societății, reprezentând învinuirea în instanța de judecată, având rolul de a contribui activ la aflarea adevărului în cadrul procesului penal, putem conchide că odată ce procurorul a atacat decizia instanței de apel în defavoarea inculpatului, instanța de recurs, verificând actele cauzei din toate punctele de vedere, este în drept să atenueze situația inculpatului sau chiar să dispună achitarea acestuia dacă din actele cauzei rezultă aceasta.

Mai mult ca atât, făcând referință la chestiunea disputată, atunci se subliniază că regula *neagravării situației* se aplică tuturor titularilor dreptului de atac cu excepția procurorului. Aceasta înseamnă că dacă procurorul a atacat hotărârea în defavoarea inculpatului, instanța de recurs, având dreptul de a agrava situația inculpatului, are și dreptul de a lua o hotărâre care să atenueze situația acestuia. Or, procurorul reprezintă interesele societății, iar interesele societății constau în înfăptuirea unei justiții care urmărește stabilirea adevărului.

În lumina celor menționate mai sus, Colegiul penal lărgit conchide că hotărârea contestată este neîntemeiată și urmează a fi casată, menținându-se sentința primei instanțe, prin care inculpatul Grigorița M. a fost achitat.

8. În corespundere cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin.

Casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016 în cauza penală în privința lui **Grigorița Mihai XXXXX**, cu menținerea sentinței Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2016, prin care:

Grigorița Mihai XXXXX a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 martie 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

TIMOFTI Vladimir

TOMA Nadejda

ALERGUȘ Constantin